

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 BERGEN

Sendes kun pr. e-post til: post@konkurransetilsynet.no

Vår referanse: 11210664/1
Ans advokat: Eivind J. Vesterkjær

Oslo, 25. oktober 2017

MELDING OM FORETAKSSAMMENSLUTNING – STOREBRAND ASAS ERVERV AV 90,95 % AV AKSJENE I SKAGEN AS

1 KONTAKTINFORMASJON

1.1 Melder

Navn: Storebrand ASA
Organisasjonsnummer: 916 300 484
Adresse: Professor Kohts Vei 9, 1366 Lysaker
Postadresse: Postboks 500, 1327 Lysaker
Telefonnummer: 08880
E-postadresse: udv@storebrand.no

Kontaktpersoner for melder: Advokatfirmaet Thommessen AS
v/advokat Eivind J. Vesterkjær og Karoline H. Nilsson
Adresse: Haakon VIIIs gate 10
Postadresse: Postboks 1484 Vika, 0116 Oslo
Telefonnummer: 23 11 11 23 | 23 11 14 20
E-postadresse: eve@thommessen.no | khn@thommessen.no

1.2 Øvrig involvert foretak

Navn: Skagen AS
Organisasjonsnummer: 867 462 732
Adresse: Skagen 3, 4006 Stavanger

ADVOKATFIRMAET
THOMMESSEN AS

Foretaksregisteret
NO 957 423 248 MVA
thommessen.no

OSLO
Haakon VIIIs gate 10
Postboks 1484 Vika
NO-0116 Oslo
T +47 23 11 11 11
F +47 23 11 10 10

BERGEN
Vestre Strømkaien 7
Postboks 43 Nygårdstangen
NO-5838 Bergen
T +47 55 30 61 00
F +47 55 30 61 01

LONDON
Paternoster House, 2nd floor
65 St Paul's Churchyard
GB-London EC4M 8AB
T +44 207 920 3090
F +44 207 920 3099

Postadresse: Postboks 160 Sentrum, 4001 Stavanger
Telefonnummer: 51 21 38 00

Kontaktpersoner: Advokatfirmaet Schjødt AS
v/advokat Dag Sigvart Kaada
Adresse: Kongsgårdbakken 3
Postadresse: Postboks 440, 4002 Stavanger
Telefonnummer: 928 81 390
E-postadresse: dag.kaada@schjodt.no

2 BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

2.1 Hvordan foretakssammenslutningen kom i stand

Den 25. oktober 2017 ble det inngått aksjekjøpsavtale mellom Storebrand ASA ("**Storebrand**" eller "**Kjøper**") og elleve selgere, om erverv av samtlige A-aksjer og 10 000 B-aksjer i Skagen AS ("**Skagen**" eller "**Målselskapet**"). Aksjene som skal erverves, utgjør 90,95 % av aksjene i Skagen (ikke medregnet 3 400 B- og C-aksjer som Skagen selv eier). De resterende 9,05 % av aksjene i Skagen (6 300 B-aksjer) eies av ansatte i Skagen.

Vedlegg 1: Aksjekjøpsavtalen med vedlegg, [REDACTED]

Etter aksjekjøpsavtalen har Storebrand en rett til å utpeke datterselskapet Storebrand Asset Management AS ("**Storebrand AM**") som kjøper.

2.2 Strategisk og økonomisk begrunnelse for foretakssammenslutningen

Den strategiske begrunnelsen for Storebrands kjøp av aksjene i Skagen er ønsket om økt tilstedeværelse og distribusjonskraft i, og andel av, privatmarkedet for sparing, samt økt volum med skalasynergier innen kapitalforvaltning, både nasjonalt og internasjonalt.

Den økonomiske begrunnelsen for kjøpet er at virksomheten i Skagen vil bidra positivt på omsetnings- og resultatallene i Storebrand.

2.3 Oversikt over eierforholdene etter foretakssammenslutningen er gjennomført

Ved gjennomføring av aksjekjøpsavtalen vil Storebrand erverve 90,95 % av aksjene i Skagen, og dermed ha enekontroll over Målselskapet, jf. konkurranseloven § 17.

2.4 Tidsplan for gjennomføringen av foretakssammenslutningen

Foretakssammenslutningen planlegges gjennomført så snart det foreligger samtykke fra konkurransemyndighetene i Norge og Sverige, samt godkjenning fra Finanstilsynet.

2.5 Terskelverdier

Omsetningen til både Storebrand-konsernet og Skagen overstiger 100 MNOK i Norge og partene har til sammen en omsetning på over 1 milliard NOK i Norge. Det inngis derfor melding etter konkurranseloven § 18, jf. § 17.

3 BESKRIVELSE AV DE INVOLVERTE FORETAKENE OG FORETAK I SAMME KONSERN

3.1 Storebrand

3.1.1 Juridisk og organisatorisk struktur, samt virksomhetsområder

Storebrand er holdingforetaket i Storebrand-konsernet, hvor de største operative datterselskapene er Storebrand Livsforsikring AS, SPP Pension & Försäkring AB (publ), Storebrand Forsikring AS, Storebrand Bank ASA, samt Storebrand AM.

Storebrand er børsnotert og har en meget bred aksjonærstruktur. Selskapet er eiet av til sammen nærmere 25 000 aksjonærer (både institusjonelle aksjonærer, andre selskaper og privatpersoner). De 10 største aksjonærene eier nærmere 50 % av aksjene. Folketrygdfondet er største aksjonær med en eierandel på ca. 12,8 %.

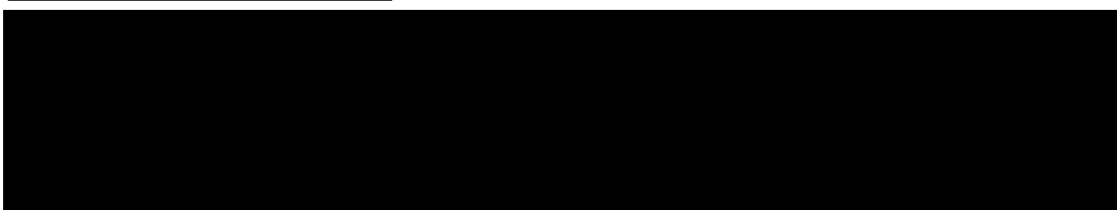
Storebrand har sitt hovedkontor på Lysaker i Oslo. Ved utgangen av 2016 var det 1 745 ansatte i konsernet. Storebrands strategi er å være best på sparing til pensjon, og det er pensjon som utgjør konsernets største virksomhetsområde. Konsernet hadde i 2016 en samlet omsetning på MNOK [REDACTED], hvorav MNOK [REDACTED] i Norge og MNOK [REDACTED] i Sverige.¹

I tillegg til pensjon, har Storebrand også virksomhet innenfor livsforsikring, skadeforsikring, bank og kapitalforvaltning. Virksomhetsområdene er juridisk organisert i egne selskaper (holdingforetakets direkte eller indirekte eierandel i parentes):

- **Forsikring og pensjon** – datterselskapet Storebrand Livsforsikring AS (100 %) som driver med livsforsikring og pensjon, datterselskapet SPP Pension & Försäkring AB (100%) som driver med pensjon og sparing i det svenske markedet, datterselskapet Storebrand Forsikring AS (100 %) som driver med skadeforsikringer, verdiforsikringer mv. samt Storebrand Helseforsikring AS (50 %) som driver med helseforsikring.
- **Banktjenester** – datterselskapet Storebrand Bank ASA (100 %) som driver med banktjenester.
- **Kapitalforvaltning** – datterselskapet Storebrand AM (100 %) som er et forvaltningsselskap for verdipapirfond og alternative investeringsfond med aktiv forvaltningskonsesjon.

Den foreliggende foretakssammenslutningen berører virksomheten innenfor kapitalforvaltning, som utøves av Storebrand AM. De øvrige virksomhetsområdene vil følgelig ikke bli nærmere beskrevet i denne meldingen. For ytterligere informasjon om selskapene i Storebrand-konsernet, herunder organisasjonsnummer og eierandel, se <https://digital.storebrand.no/2016/ovrig-innhold/selskapene-i-storebrand-konsernet/>.

En skjematisk oversikt over Storebrand-konsernets selskapsstruktur fremgår av Vedlegg 2.

Vedlegg 2: Storebrand – konsernstruktur

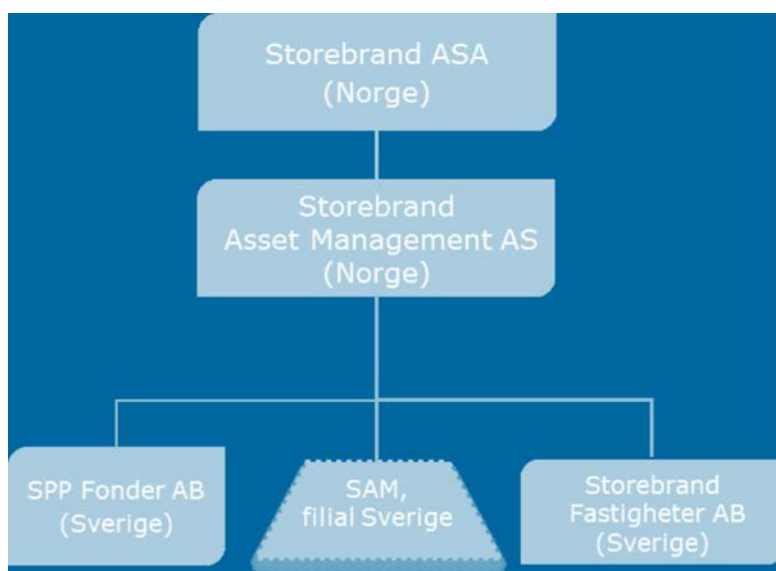
Storebrand AM forvalter og tilbyr verdipapirfond (aktivt forvaltede aksjefond, faktorfond, indeksfond og aktive rentefond), tilbyr investeringsløsninger innenfor Private Equity og forestår eiendomsforvaltning (tilbyr eiendom som investeringsklasse). Storebrand AM har konsesjon til å forvalte verdipapirfond og alternative investeringsfond, jf. henholdsvis verdipapirfondloven ("**vpfl.**") og lov om alternative investeringsfond (AIF-loven). Videre har selskapet utvidet konsesjon til å yte aktiv forvaltning (individuell porteføljeforvaltning), jf. henholdsvis vpfl. § 2-1 andre ledd og AIF-loven § 2-2 tredje ledd, samt tilleggstenester nevnt i vpfl. § 2-1 tredje ledd nr. 1 og 2 og AIF-loven § 2-2 fjerde ledd bokstav a, b og c.

Storebrand AM har tre datterselskaper (eierandel i parentes); SPP Fonder AB ("**SPP**") (100 %), Storebrand Fastigheter AB ("**Storebrand Fastigheter**") (100 %), Storebrand Luxembourg S.A. (99,8 %) samt en filial i Sverige – Storebrand AM, filial Sverige ("**SAM filial**").

Storebrand Luxembourg S.A. driver ikke lenger noen form for virksomhet, men er foreløpig formelt sett ikke avvirket.

SPP er et forvaltningsselskap for verdipapirfond og har konsesjon for denne virksomheten. Forvaltningen er utkontraktert til Storebrand AM. SAM filial har konsesjon til aktiv/diskresjonær forvaltning og til å tilby de samme tilleggstenester som Storebrand AM. Storebrand Fastigheter er et eiendomsselskap uten konsesjon. Selskapet forvalter eiendomsselskapet SPP Fastigheter AB (publ) og investerer i eiendom, infrastruktur og skog. For mer informasjon om Storebrand Fastigheter, se <http://www.storebrandfastigheter.se/>.

Selskapskartet nedenfor viser Storebrand AMs selskapsstruktur i Norge og Sverige:

For mer informasjon om Storebrand AM viser vi til <https://www.storebrand.no/asset-management>.

For mer informasjon om Storebrand-konsernet, se www.storebrand.no.

3.1.2 *Oversikt over eierinteresser utenfor konsernet, men innenfor de virksomhetsområder som berøres av transaksjonen*

Storebrand har ikke eierinteresser utenfor konsernet som er innenfor de virksomhetsområdene som berøres av foretakssammenslutningen.

3.1.3 *Medlemskap i bransjeorganisasjoner*

Storebrand har medlemskap i følgende bransjeorganisasjoner:

- Finans Norge
- Verdipapirfondenes forening

3.2 **Skagen**

3.2.1 *Juridisk og organisatorisk struktur, samt virksomhetsområder*

Skagen er i dag kontrollert av Nansen Capital Partners AS, Solbakken AS og Månebakken AS.

Skagen har kun virksomhet innen fondsforvaltning, det vil si forvaltning av verdipapirfond, jf. vpfl. Selskapet er et uavhengig fondsforvaltningsselskap som tilbyr relativt få, aktivt forvaltede verdipapirfond med brede mandater. Selskapet tilbyr tre forskjellige fond; aksjefond (investerer i aksjer), rentefond (investerer i rentepapirer) og kombinasjonsfond (en blanding av rentefond og aksjefond).

Selskapet tilstreber å ha kunder representert i flere geografiske markeder, herunder Norge, Sverige, Danmark, som har status som hjemmemarkeder, samt Nederland og Storbritannia, hvor Skagen har etablert filialkontorer. Øvrige deler av verden dekkes av Skagens internasjonale avdeling, som har base i Stavanger. Kundebasen består av både privatkunder, bedrifter og institusjoner.

Skagen har seks avdelinger i Norge, i Stavanger, Tønsberg, Oslo, Bergen, Trondheim og Ålesund. Hovedkontoret er i Stavanger. Selskapet har ca. 137 ansatte.

Skagen har ingen datterselskaper.

For mer informasjon om Skagen, se <https://www.skagenfondene.no/>.

3.2.2 *Oversikt over eierinteresser utenfor konsernet, men innenfor de virksomhetsområder som berøres av transaksjonen*

Dette er ikke relevant for Skagen.

3.2.3 *Medlemskap i bransjeorganisasjoner*

Skagen har medlemskap i følgende bransjeorganisasjoner:

- Verdipapirfondenes forening, Norge
- Fondbolagens förening, Sverige
- Investeringsfondsbranchen, Danmark
- De Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS), Nederland
- The Investment Association (IA), UK

- European Fund and Asset Management Association (EFAMA)

3.3 Omsetning og driftsresultat i Norge siste regnskapsår – år 2016

Navn	Omsetning (i MNOK)	Driftsresultat (i MNOK)
Storebrand ²	████████	N/A
Skagen ³	████████	N/A

4 BESKRIVELSE AV BERØRTE MARKEDER

4.1 Markedsavgrensning

Skagen og Storebrand har overlappende virksomhet innenfor fondsforvaltning (forvaltning av verdipapirfond) for privatkunder og bedriftskunder.

Fondsforvaltning er én av produktene/tjenestene innenfor kapitalforvaltning. Kapitalforvaltning omfatter en rekke produkter og tjenester. Det er bare innenfor segmentet fondsforvaltning det er overlapp mellom Storebrand og Skagens virksomhet.

EU-kommisjonen ("**Kommisjonen**") har i sin praksis beskrevet kapitalforvaltning som investeringsrådgivning og mulig implementering av investeringsrådene.⁴ Utover konkrete investeringsråd til privatkunder, kan disse tjenestene også inkludere opprettelse og forvaltning av verdipapirfond som markedsføres på selvstendig grunnlag, hovedsakelig til videresalgskunder, porteføljeforvaltning for institusjonelle kunder (slik som pensjonsfond, institusjoner og internasjonale organisasjoner) samt kundeservice relatert til kapitalforvaltning.⁵

Kommisjonen har vurdert muligheten for at ulike kundegrupper og produkttyper innenfor kapitalforvaltning utgjør separate relevante produktmarkeder. Kapitalforvaltning for privatkunder er av Kommisjonen ansett å utgjøre et separat marked fra kapitalforvaltning for øvrige kunder. Dette fordi kapitalforvaltning for privatkunder ofte er en del av bankvirksomhet. Hvorvidt kapitalforvaltning skal segmenteres videre ut fra produkttype og øvrige kundegrupper, har Kommisjonen imidlertid holdt åpent.⁶

Det relevante geografiske markedet for kapitalforvaltning (og eventuelle hypotetiske segmenteringer innenfor dette) har av Kommisjonen blitt vurdert til å være enten nasjonalt eller EØS-vidt. Kommisjonen har sett det som sannsynlig at i hvert fall noen segmenter innen kapitalforvaltning er EØS-vidt, herunder de segmenter som gjelder institusjonelle

³ Merk at omsetningstallet er beste estimat for virksomheten i Norge, ettersom Skagen ikke fører separat regnskap for salg til norske kunder. Det foreligger derfor ikke et eget driftsresultat for Norge.

⁴ Se Case M.8257 - NN GROUP / DELTA LLOYD (Date: 07/04/2017) avsnitt 108, COMP/M.6812 - SFPI/ DEXIA (Date: 21/02/2013) avsnitt 30 og COMP/M.3894 - UNICREDITO / HVB (Date: 18/10/2005) avsnitt 35.

⁵ Se Case M.8257 - NN GROUP / DELTA LLOYD (Date: 07/04/2017) avsnitt 108.

⁶ Case M.8257 - NN GROUP / DELTA LLOYD (Date: 07/04/2017) avsnitt 109 og 110 med videre henvisninger til Kommisjonspraksis i fotnoter.

kunder ettersom disse kundene ofte er villig til å anskaffe kapitalforvaltningsprodukter og -tjenester utenfor nasjonale grenser.⁷ Kapitalforvaltning for privatkunder er som nevnt ofte del av bankvirksomhet, og markedet er derfor av Kommisjonen blitt sett på som nasjonalt i utstrekning.⁸

Oppsummert kan det altså konkluderes med at det relevante *geografiske markedet* for kapitalforvaltning (og eventuelle hypotetiske segmenteringer innenfor dette) er nasjonalt for privatpersoner og EØS-vidt for institusjoner.

Som det fremgår i punkt 4.2 nedenfor vil partenes estimerte markedsandel være under 20 % uansett markedsavgrensning. For denne transaksjonens formål anses det derfor ikke nødvendig å ta stilling til hvorvidt det relevante *produktmarkedet* skal avgrenses til kapitalforvaltning eller snevrere segmenter. For denne meldingens formål vil vi behandle segmentet fondsforvaltning som det relevante produktmarkedet.

4.2 Partenes samlede markedsandel i ulike segmenter innenfor kapitalforvaltning

Så vidt partene er kjent med finnes det ikke bransjestatistikk eller andre pålitelige tall for et eventuelt overordnet marked for kapitalforvaltning. Storebrand har likevel beregnet størrelsen på totalmarkedet og partenes samlede markedsandel (målt i forvaltningskapital) for følgende segmenter:⁹

- (i) kapitalforvaltning for alle kunder, nasjonalt
- (ii) kapitalforvaltning for privatkunder, nasjonalt
- (iii) kapitalforvaltning for andre kunder enn private, nasjonalt

Ut fra hva partene er kjent med foreligger det ikke statistikk for et eventuelt internasjonalt marked for kapitalforvaltning for institusjoner. Storebrand AMs og Skagens markedsandel i et eventuelt internasjonalt (EØS-vidt) marked for kapitalforvaltning vil uansett være forsvinnende liten.

Som det fremgår av vedlegg 3, er partenes samlede estimerte markedsandel under 20 %, uansett segmentering.

Vedlegg 3: Partenes estimerte markedsandeler – kapitalforvaltning

Som nevnt er fondsforvaltning (forvaltning av verdipapirfond) et segment innenfor kapitalforvaltning. Verdipapirfondenes Forening ("**VFF**") utgir årlig og månedlig markedsstatistikk i segmentet verdipapirfond.¹⁰

Det fremgår av VFFs statistikk at Storebrand AM og Skagen i 2016 hadde en samlet andel av det norske markedet for verdipapirfond (målt i forvaltningskapital) på 16,25 %. Deres samlede andel av segmentet verdipapirfond til *privatkunder* i Norge var 16,45 %, mens deres samlede andel av segmentet verdipapirfond til *institusjonskunder* i Norge var 12,12 %.

⁷ Case M.8257 - NN GROUP / DELTA LLOYD (Date: 07/04/2017) avsnitt 112 med videre henvisning til bl.a. COMP/M.6812 SFPI/Dexia (Date: 21/02/2013) avsnitt 32.

⁸ COMP/M.6812 SFPI/Dexia (Date: 21/02/2013) avsnitt 32.

⁹ Beregningene er basert Storebrands interne tall og statistikker det får tilgang til gjennom medlemskap i Verdipapirfondenes Forening (VFF).

¹⁰ <http://vff.no/historisk-statistikk#2016>

Ut fra den statistikken som fremgår på VFFs nettside for juli 2017, har ikke disse andelene endret seg vesentlig.¹¹

Det foreligger, så vidt partene er kjent med, ikke statistikk på et eventuelt EØS-vidt marked for verdipapirfond til institusjonskunder. Partene vil imidlertid ha en betydelig lavere samlet markedsandel innenfor segmentet verdipapirfond til institusjoner i et EØS-vidt marked enn et nasjonalt marked.

4.3 Oppsummering

Kommisjonen har ansett kapitalforvaltning for privatkunder for å utgjøre et separat marked fra kapitalforvaltning for øvrige kunder. Kommisjonen har videre lagt til grunn at markedet for kapitalforvaltning er nasjonalt eller større. Hvorvidt kapitalforvaltning skal segmenteres ut fra produkttype og øvrige kundegrupper, har Kommisjonen holdt åpent.

Så vidt partene er kjent med finnes det ikke bransjestatistikk eller andre pålitelige tall for et eventuelt overordnet marked for kapitalforvaltning. Storebrand har likevel gjort en beregning av partenes samlede markedsandel for tre segmenter innenfor kapitalforvaltning (kapitalforvaltning for alle kunder – nasjonalt, kapitalforvaltning for privatkunder – nasjonalt og kapitalforvaltning for andre kunder enn private – nasjonalt), jf. vedlegg 3. Beregningene viser at partenes samlede markedsandel uansett segmentering er under 20 %.

Videre viser statistikk fra VFF at partenes samlede markedsandel innenfor segmentet fondsforvaltning for privatkunder i Norge og fondsforvaltning for institusjonskunder i Norge, er under 20 %.

Ettersom partenes markedsandel uansett segmentering er under 20 %, anses det ikke nødvendig, for denne meldingens formål, å ta endelig stilling til hvorvidt kapitalforvaltning for privatkunder og kapitalforvaltning for øvrige kunder, skal segmenteres ut fra produkttype og øvrige kundegrupper.

Ettersom partene kun har overlappende virksomhet innenfor segmentet fondsforvaltning og ettersom partenes markedsandel uansett markedsavgrensning er under 20 %, vil vi i det følgende beskrive og gi opplysninger om markedsstruktur, konkurrenter, kunder og leverandører, samt etableringshindringer innenfor segmentet fondsforvaltning, jf. punkt 5-7 nedenfor.

5 BESKRIVELSE AV MARKEDSSTRUKTUREN I DE BERØRTE MARKEDER

5.1 Innledning

I det følgende vil vi beskrive strukturen i markedet for fondsforvaltning for henholdsvis privatkunder i Norge og institusjonskunder i Norge ettersom det ikke foreligger pålitelig statistikk for institusjonskunder internasjonalt (EØS).

5.2 Omsetning og markedsandeler

5.2.1 Innledning

Nedenfor vil vi gi en oversikt over alle aktørenes samlede årlige omsetning i 2016 samt Skagens og Storebrand AMs omsetning og markedsandeler i 2016 for (i) verdipapirfond til

¹¹ Se <http://vff.no/siste-måned>

privatkunder nasjonalt og (ii) verdipapirfond til institusjonskunder nasjonalt. Statistikken er hentet fra VFFs nettside, <http://vff.no/historisk-statistikk#2016>.

Verdipapirfond er som nevnt i punkt 4 ovenfor, kun et segment innenfor markedet for kapitalforvaltning. Videre er det geografiske markedet for kapitalforvaltning for institusjonskunder EØS-vidt. Markedsandelene oppgitt nedenfor for henholdsvis fondsforvaltning for privatkunder i Norge og fondsforvaltning for institusjonskunder i Norge, gir derfor partene høyere markedsandeler enn i de videre markedene for henholdsvis kapitalforvaltning for privatkunder i Norge og kapitalforvaltning for institusjonskunder internasjonalt (EØS). Poenget er at partene uansett markedsavgrensning ikke vil ha en markedsandel som overstiger 20 %, og at transaksjonen ikke medfører noen konkurransemessige bekymringer.

Statistikken viser også at partene i stor grad er komplementære, gjennom at Storebrand AM har sin hovedvirksomhet innenfor institusjonssegmentet mens Skagen har sin hovedvirksomhet innenfor privatsegmentet.

5.2.2 Verdipapirfond til privatkunder i Norge

I vedlegg 4 følger markedsstatistikk som gir en oversikt over alle aktørene innenfor segmentet verdipapirfond til privatkunder i Norge. Statistikken er hentet fra VFFs hjemmeside.

Vedlegg 4: Markedsstatistikk fra VFF, år 2016 – Norske privatkunder

For oversiktens skyld kopieres tabellen inn her. Mer detaljert informasjon følger av vedlegget.

Tabell 1. Aktiviteten i norske forvaltningsselskapers fond (Tall i 1.000 kroner)												
Desember 2015 - Desember 2016												
FORVALTNINGSSLESKAPER	Tegning fond	Herav reinvestert utbytte	Inn-løsning	Netto tegning	Forvaltnings-kapital	Endring i forvaltskap. 12 måneder tilbake		Markedsandel tegning	Andel innløsning	Markedsandel forv. kap.	Antall kundeforhold	Antall Fond
						Total	i %					
Alfred Berg Kapitalforvaltning	4 061 458	65 491	2 264 400	1 797 058	7 724 482	2 162 413	38,88 %	8,54 %	5,30 %	4,02 %	3 788	52
Borea Asset Management	27 200	867	1 621	25 579	28 667	27 013	1633,19 %	0,06 %	0,00 %	0,01 %	14	2
Carnegie Kapitalforvaltning	150 318	341	124 013	26 305	704 697	-5 615	-0,79 %	0,32 %	0,29 %	0,37 %	3 932	12
Danske Capital	2 594 632	48 077	2 361 469	233 163	12 495 144	1 007 837	8,77 %	5,46 %	5,53 %	6,50 %	36 740	44
DNB Asset Management	11 660 192	213 664	11 365 625	294 567	55 376 265	3 080 728	5,89 %	24,53 %	26,61 %	28,81 %	721 186	89
Eika Kapitalforvaltning	1 366 165	13 178	663 466	702 699	6 623 048	1 016 865	18,14 %	2,87 %	1,55 %	3,45 %	153 285	12
Fondsfinans Kapitalforvaltning	132 865	691	125 240	7 625	548 080	32 995	6,41 %	0,28 %	0,29 %	0,29 %	762	8
Fondsforvaltning	29 906	904	16 216	13 690	156 593	14 731	10,38 %	0,06 %	0,04 %	0,08 %	222	10
Forte Fondsforvaltning	176 040	7 015	63 646	112 394	328 139	135 208	70,08 %	0,37 %	0,15 %	0,17 %	948	6
Handelsbanken Kap.forvaltning	1 273 903	36 755	902 913	370 990	4 225 049	525 876	14,22 %	2,68 %	2,11 %	2,20 %	31 019	41
Holberg Fondsforvaltning AS	6 096 773	147 303	4 706 426	1 390 347	13 674 362	1 647 294	13,70 %	12,83 %	11,02 %	7,11 %	11 682	18
KLP Kapitalforvaltning	3 143 646	0	1 426 499	1 717 147	4 793 913	692 313	16,88 %	6,61 %	3,34 %	2,49 %	14 279	36
Landkredit Forvaltning	316 838	11 872	255 769	61 069	1 201 617	91 488	8,24 %	0,67 %	0,60 %	0,63 %	7 248	6
Nordea Funds	2 921 892	49 695	3 997 829	-1 075 937	15 385 234	-203 801	-1,31 %	6,15 %	9,36 %	8,00 %	97 586	80
ODIN Forvaltning	6 233 362	10 795	4 851 033	1 382 329	29 461 915	1 751 330	6,32 %	13,11 %	11,36 %	15,33 %	141 879	44
Pareto Asset Management	1 193 507	17 930	1 614 836	-421 329	3 779 401	-22 460	-0,59 %	2,51 %	3,78 %	1,97 %	3 226	30
SEB	28 234	0	40 583	-12 349	148 659	-20 384	-12,06 %	0,06 %	0,10 %	0,08 %	1 245	27
SKAGEN	3 445 404	77 458	4 371 916	-926 512	24 335 027	-364 689	-1,48 %	7,25 %	10,24 %	12,66 %	229 806	17
SR-Forvaltning	322 841	0	521 341	-198 500	2 402 782	-97 921	-3,92 %	0,68 %	1,22 %	1,25 %	5	5
Storebrand Asset Management	2 114 983	7 043	2 349 199	-234 216	7 277 185	182 337	2,57 %	4,45 %	5,50 %	3,79 %	66 277	30
Sw edbank Asset Management	245 481	1 564	688 837	-443 356	1 525 116	-319 502	-17,32 %	0,52 %	1,61 %	0,79 %	1 012	10
Sum totalt	47 535 640	710 643	42 712 877	4 822 763	192 195 375	11 334 056	6,27 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	1 526 141	579

Som tabellen viser hadde Storebrand AM i 2016 en forvaltningskapital på NOK 7 277 185 000 og en markedsandel (basert på forvaltningskapital) på 3,79 %. Skagens forvaltningskapital var på NOK 24 335 027 000 og markedsandelen utgjorde 12,66 %. Totalt vil partene dermed, basert på disse tallene, ha en markedsandel på 16,45 % i segmentet for verdipapirfond til privatkunder nasjonalt etter transaksjonen.

5.2.3 Verdipapirfond til institusjonskunder i Norge

I vedlegg 5 følger markedsstatistikk som gir en oversikt over alle aktørene innenfor segmentet verdipapirfond til institusjonskunder i Norge. Statistikken er hentet fra VFFs hjemmeside.

Vedlegg 5: Markedsstatistikk fra VFF, år 2016 – Norske institusjonskunder

For oversiktens skyld kopieres tabellen inn her. Mer detaljert informasjon følger av vedlegget.

Tabell 1. Aktiviteten i norske forvaltningselskapers fond (Tall i 1.000 kroner)
Desember 2015 - Desember 2016

FORVALTNINGSSELSKAPER	Tegning fond	Herav reinvestert utbytte	Inn- løsning	Netto tegning	Forvaltnings- kapital	Endring i forvaltskap.		Markedsandel tegning	Andel innløsning	Markedsandel forv. kap.	Antall kundeforhold	Antall Fond
						12 måneder tilbake	i %					
Alfred Berg Kapitalforvaltning	10 534 346	341 117	3 822 249	6 712 097	19 641 132	7 181 542	57,64 %	5,52 %	2,32 %	3,48 %	950	53
Borea Asset Management	352 600	16 034	546 294	-193 694	867 008	-186 861	-17,73 %	0,18 %	0,33 %	0,15 %	42	3
Carnegie Kapitalforvaltning	1 187 411	10 704	725 427	461 984	7 245 334	351 926	5,11 %	0,62 %	0,44 %	1,29 %	239	20
Danske Capital	12 026 015	339 238	10 459 500	1 566 515	49 368 306	4 198 946	9,30 %	6,31 %	6,34 %	8,76 %	4 187	57
DNB Asset Management	79 614 045	2 610 475	70 058 362	9 555 683	144 225 621	12 213 526	9,25 %	41,74 %	42,46 %	25,58 %	9 190	99
Eika Kapitalforvaltning	1 770 267	51 654	1 336 791	433 476	6 424 967	650 137	11,26 %	0,93 %	0,81 %	1,14 %	793	13
Fondsfinans Kapitalforvaltning	204 696	1 336	279 201	-74 505	1 777 581	174 131	10,86 %	0,11 %	0,17 %	0,32 %	267	8
Fondsforvaltning	5 115 982	86 246	3 604 359	1 511 623	6 700 581	1 600 882	31,39 %	2,68 %	2,18 %	1,19 %	292	12
Forde Fondsforvaltning	633 713	37 083	579 474	54 239	1 197 389	109 260	10,04 %	0,33 %	0,35 %	0,21 %	233	6
Handelsbanken Kap.forvaltning	2 833 959	104 844	3 727 602	-893 643	9 771 079	179 634	1,87 %	1,49 %	2,26 %	1,73 %	5 721	41
Holberg Fondsforvaltning AS	6 023 155	119 869	6 781 218	-758 063	10 693 920	-317 149	-2,88 %	3,16 %	4,11 %	1,90 %	1 252	16
KLP Kapitalforvaltning	27 210 934	0	17 194 774	10 016 160	160 310 693	19 489 837	13,84 %	14,27 %	10,42 %	28,44 %	1 667	42
Landkredit Forvaltning	262 562	20 505	351 024	-88 462	1 098 435	-40 217	-3,53 %	0,14 %	0,21 %	0,19 %	208	6
Nordea Funds	18 598 956	406 200	17 198 151	1 400 805	54 668 951	3 424 019	6,68 %	9,75 %	10,42 %	9,70 %	9 103	91
ODIN Forvaltning	1 435 792	1 475	1 312 743	123 049	2 608 639	184 193	7,60 %	0,75 %	0,80 %	0,46 %	1 820	62
Pareto Asset Management	4 929 085	104 036	5 460 589	-531 504	16 216 977	56 614	0,35 %	2,58 %	3,31 %	2,88 %	1 401	40
SEB	11 920	0	9 219	2 701	29 270	1 116	3,96 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	98	21
SKAGEN	4 270 361	82 307	7 092 323	-2 821 962	12 049 116	-2 521 496	-17,31 %	2,24 %	4,30 %	2,14 %	5 155	31
Storebrand Asset Management	12 769 023	238 915	13 726 052	-957 029	56 247 503	1 977 492	3,64 %	6,69 %	8,32 %	9,98 %	2 070	38
Sw edbank Asset Management	947 383	10 000	741 268	206 115	2 630 413	399 221	17,89 %	0,50 %	0,45 %	0,47 %	348	10
Sum totalt	190 732 205	4 582 038	165 006 620	25 725 585	563 772 915	49 126 753	9,55 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	45 036	669

Som tabellen viser hadde Storebrand AM i 2016 en forvaltningskapital på NOK 56 247 503 000 og en markedsandel (basert på forvaltningskapital) på 9,98 %. Skagens forvaltningskapital var på NOK 12 049 116 000 og markedsandelen utgjorde 2,14 %. Totalt vil partene dermed, basert på disse tallene, ha en markedsandel på 12,12 % i segmentet for verdipapirfond til institusjonskunder nasjonalt etter transaksjonen.

Vi minner om at Kommisjonen har ansett markedet for verdipapirfond til institusjonskunder for å være internasjonalt (EØS-vidt), jf. punkt 4.1 ovenfor. Dette betyr at VFFs statistikk ikke gir et korrekt bilde av markedsandeler ettersom den ikke hensyntar andre aktører enn de norske. Som nevnt ovenfor i punkt 5.1.1 gir statistikken fra VFF inntrykk av at markedsandelene er høyere enn de i realiteten er dersom de internasjonale aktørene hadde vært hensyntatt i statistikken.

5.3 De vanligste salgskanalerne i de berørte markedene

Salgskanaler for norske fondsforvaltere varierer i noen grad avhengig av hvilket av følgende kundesegment det selges til: (i) norske privatkunder, (ii) norske institusjonskunder og (iii) utenlandske kunder (i stor grad institusjoner og det obligatoriske tjenestepensjonssystemet i Sverige (Pensionsmyndigheten)). Salgskanalerne varierer i noen grad mellom disse tre segmentene.

Distribusjon av fondsprodukter til privatkunder (i) skjer gjennom de respektive fondsselskaperenes egendistribusjon, gjennom distribusjonspartnere og deres fysiske og digitale flater (livselskap/banker/sparebanker), og i økende grad via uavhengige digitale plattformer som for eksempel Nordnet.

Distribusjon av fondsprodukter til institusjonskunder (ii) skjer gjennom de respektive fondsselskaperenes egendistribusjon og investeringsrådgivere som retter seg mot dette kundesegmentet. Institusjonssegmentet preges av at det er et globalt marked med en rekke utenlandske aktører som også er aktive i det norske markedet.

Distribusjon av fondsprodukter til utenlandske kunder (iii) varierer fra land til land, men i Norge skjer distribusjonen i hovedsak gjennom internasjonale fondsplattformer som for eksempel Allfunds, Clearstream og MFEX.

I lys av overgangen fra ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger til innskuddsbaserte ordninger kanaliseres en økende grad av kapitalen inn i verdipapirfond. Det kan diskuteres om tjenstepensjonsordningen skal anses å falle innenfor privatsegmentet eller institusjonssegmentet. Hovedaktørene innenfor fondsforvaltning av tjenstepensjon benytter først og fremst sine egne verdipapirfond i standardproduktene som kundene kan velge.

5.4 De viktigste samarbeidsavtalene i de berørte markedene

De aller fleste finanskonsern praktiserer en åpen arkitektur, det vil si at man også distribuerer andre leverandørers produkter til egen kundebase. Denne praksisen har tiltatt i omfang ved innføringen av aksjesparekonto ("**ASK**") hvor det er i aktørenes interesse å tilby en ASK med størst mulig grad av fleksibilitet og valgfrihet for kundene. Viktige samarbeidspartnere for Storebrand AM er DNB, Nordea, Sparebank1, Alfred Berg, Skagen m.fl.

Skagen har egendistribusjon (av fondene) og distribusjon via banker og forsikringselskap. Når det gjelder privatsegmentet i Norge er de viktigste samarbeidsavtalene selskapets distribusjonsavtaler med Skandiabanken ASA, Sparebanken Sør, Sparebanken Sogn og Fjordane, Gjensidige Pensjonsforsikring og Storebrand Livsforsikring (målt på forvaltningskapital formidlet av distributøren). Privatkundene kan investere direkte i fondene eller via pensjon med fondsvalg.

5.5 Etterspørselsstrukturen i de berørte markedene

- Hvilken utviklingsfase markedet befinner seg i:

Fondsmarkedet i Norge er et velutviklet marked med en samlet størrelse på ca. 1 100 milliarder NOK. Med et sterkt fokus på behovet for egen sparing til pensjon og som følge av generelt god velstandsutvikling forventes markedet å vokse videre i årene fremover. Hittil i 2017 (pr. 31. august 2017) er det blitt tegnet for netto 65 milliarder NOK i norske verdipapirfond.¹²

- Hva som påvirker etterspørernes valg av produkt/leverandør i de berørte markedene:

Valg av fond påvirkes av forhold som generell distribusjonskraft hos leverandørene (ref. bankenes distribusjonsnett og kundebase), merkevarekjennskap, produktenes historiske avkastning og opplevde attraktivitet (for eksempel tilgang til et globalt marked, bærekraftprofil mm.). De siste årene har pris (forvaltningshonorar) fått økende betydning med fremveksten av indeksfond og et generelt fokus på betydningen av kostnader for langsiktig god avkastning. Generelt kan man si at markedet er transparent, og fremveksten av plattformer som for eksempel Nordnet gir kundene enkel tilgang til et stort spekter av

¹² Kilde: VFF.

leverandører og produkter, både nordiske og internasjonale. Tilbydere av verdipapirfond er underlagt strenge krav til markedsføring, produktinformasjon, rådgivning og rapportering gjennom verdipapirlovgivningen.

- I hvilken grad etterspørerne skifter leverandør/merke:

Over tid observerer man relativt store endringer i markedsandeler hos fondsleverandørene i Norge. Produktene er meget likvide og med minimale transaksjonskostnader. Markedet er også transparent med hensyn til avkastning og priser, noe som gjør det enkelt for kunden å bytte fond dersom den ønsker det. Ved innføringen av ASK ble en betydelig "innlåsingeffekt" (skatt ved realisasjon) eliminert, noe som antagelig vil øke mobiliteten i markedet. Institusjoner/profesjonelle kunder er typisk mer tilbøyelige til å skifte leverandør/fond enn privatkunder som ofte er mindre bevisste på hvor de har plassert sparepengene.

- Kunder eller kundegruppers forhandlingsstyrke:

Markedet er som nevnt meget transparent med hensyn til pris og produkt, samtidig som opplysningsplikten om kostnader ved rådgivning er strengt regulert. Større investorer kan få tilgang til fond med høye minsteinnskudd og lavere honorarer. For de aller største kundene gis det også rabatter på forvaltningshonoraret. Privatkunder og mindre bedriftskunder har i prinsippet liten forhandlingsmakt på pris, men har mange leverandører og fond å velge mellom. Manglende forhandlingsmakt for denne kundegruppen er til en viss grad forsøkt ivaretatt gjennom ovennevnte lovgivning, ved at det stilles strengere krav til informasjon og rådgivning rettet mot det ikke-profesjonelle segmentet.

Eneforhandleravtaler og andre langsiktige leveringsavtaler er ikke relevant innenfor fondsforvaltning.

5.6 Forskning og utvikling

Forskning og utvikling har begrenset betydning for utviklingen i markedet.

5.7 Transaksjonens virkninger for markedsstrukturen i de berørte markedene

Som det fremgår av punkt 4 ovenfor, har Kommisjonen ansett kapitalforvaltning for privatkunder for å utgjøre et separat marked fra kapitalforvaltning for øvrige kunder. Kommisjonen har videre lagt til grunn at markedet for kapitalforvaltning er nasjonalt eller større, og at det for institusjonskunder er sannsynlig at det er internasjonalt (EØS-vidt). Ovenfor i punkt 4.2, 5.2.2 og 5.2.3 har vi gitt opplysninger om partenes estimerte samlede markedsandel i snevrere segmenter enn det Kommisjonen har lagt til grunn. De oppgitte markedstall viser at partene uansett markedsavgrensning ikke vil ha en samlet markedsandel som overstiger 20 %. Markedsandelene tilsier at transaksjonen ikke vil virke konkurransebegrensende hverken i markedet for kapitalforvaltning eller i segmentet fondsforvaltning.

Videre viser de oppgitte markedsandelene for segmentet fondsforvaltning at partene i stor grad er komplementære. Storebrand AM har i hovedsak sin virksomhet allokert til institusjonskunder, mens Skagen har sin virksomhet allokert til privatkunder. Markedsstrukturen vil derfor ikke i særlig grad endres ved transaksjonen.

Markedet er også preget av stor grad av transparens og mange aktører. Partene vil derfor fortsette å møte sterk konkurranse også etter transaksjonen.

Ovennevnte momenter tilsier at konkurransen i kapitalforvaltningsmarkedet og segmentet fondsforvaltning er sterk, og også vil forbli sterk etter transaksjonen. Storebrands oppkjøp av Skagen vil således ikke virke konkurransebegrensende uansett markedsavgrensning.

6 PARTENES VIKTIGSTE KONKURRENTER, KUNDER OG LEVERANDØRER I DE BERØRTE MARKEDENE

6.1 Innledning

En detaljert oversikt over partenes konkurrenter i markedene for verdipapirfond til privatkunder i Norge og verdipapirfond til institusjonskunder i Norge og alle konkurrentenes markedsandeler fremgår av VFFs statistikk, jf. punkt 5.1 ovenfor. Nedenfor gis en oversikt over partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i de berørte markedene. Foretakssammenslutningen antas ikke å ha noen negative virkninger for de involverte foretakenes konkurrenter, kunder eller leverandører.

Innledningsvis nevner vi at Storebrand AMs største kunde er Storebrand Livsforsikring AS og dermed konsernintern.

Videre minner vi igjen om at Kommisjonen har ansett markedet for verdipapirfond til institusjonskunder for å være internasjonalt (EØS-vidt), jf. punkt 4.1 ovenfor. Dette betyr at VFFs statistikk, som markedsandelene nedenfor er basert på, gir et misvisende bilde av markedsandeler ettersom den ikke hensyntar andre aktører enn de norske. Som nevnt ovenfor i punkt 5.1.1 og 5.1.3 gir statistikken fra VFF inntrykk av at markedsandelene er høyere enn de i realiteten er dersom de internasjonale aktørene hadde vært hensyntatt i statistikken.

6.2 Verdipapirfond til norske privatkunder

6.2.1 Storebrand AM

Konkurrenter	
Navn	Markedsandel (forvaltningskapital)
████████████████████	██████
████████████████████	██████
████████████████████	██████
████████████████████	██████
████████████████████	██████

Kilde: VFF Norske privatkunder 01.01.2016-31.12.2016 (se vedlegg 4)

Kundene til Storebrand AM innenfor segmentet fondsforvaltning for norske privatkunder er et stort antall privatkunder, og det vil følgelig ikke være hensiktsmessig eller nødvendig å oppgi slik informasjon.

Leverandører: Noen leverandører leverer tjenestene direkte til verdipapirfondene, mens andre tjenester leveres til Storebrand AM. Samme leverandører benyttes for henholdsvis institusjonelle kunder og privatkunder.

De viktigste leverandører til fondene er:

- JP Morgan Europe Limited som leverandør av depotmottakertjenester. I henhold til verdipapirfondlovgivningen i Norge og i EØS skal forvaltningsselskapet utpeke en depotmottaker for verdipapirfondene selskapet forvalter. Depotmottakerens rolle er å sikre at fondets midler er trygt oppbevart, samt at fondets investeringer er innenfor de retningslinjer og investeringsbegrensninger som er kommunisert til investorene og som følger av lovgivningen.
- Tieto Client Manager (TCM) er Storebrand AMs kjernesystem for verdipapirfond. Det er et integrert, helhetlig andelseiersystem som er knyttet opp mot andre applikasjoner som brukes i selskapet. Data fra TCM utgjør grunnlaget for distribusjon og kundeadministrasjon av verdipapirfondene.

De viktigste leverandører til Storebrand AM er:

- Storebrand AM har utkontraktet flere oppgaver til Cognizant Technology Solutions UK Limited (Cognizant) knyttet til kontroll av prisfastsettelse på verdipapirer, innleggelse og kontroll av stamdata, oppgaver knyttet til kontroll av fastsettelse av porteføljeværdi på verdipapirfond og porteføljer, avkastningsrapportering, samt oppgaver knyttet til kontroll av post-trade compliance. Videre er arbeidsoppgaver knyttet til oppgjør av aksjer, obligasjoner, derivater, fond og cashmanagement også utkontraktet til Cognizant. Utkontraktingen er meldt Finanstilsynet i henhold til meldingsreglene som gjelder for forvaltningsselskap for verdipapirfond.
- Storebrand AM bruker flere norske og utenlandske banker for oppbevaring og oppgjør av verdipapirer. Selskapet har forbindelse med både Nordea, JPMorgan Chase Bank og Northern Trust. Storebrand AM har også inngått avtale med JPMorgan Chase Bank om sentralisert oppgjør av noterte derivater.
- SimCorp Dimension (SCD) er Storebrand AMs kjernesystem. Det er et integrert, helhetlig verdipapirforvaltningssystem som er knyttet opp mot andre applikasjoner som brukes i selskapet. Data fra SCD utgjør grunnlaget for forvaltning, forvaltningskontroll, regnskapsføring, oppgjør og rapportering i Storebrand AM.
- Informasjon om enkelte verdipapirer (stamdata) hentes inn fra blant annet følgende kilder: Bloomberg, Reuters, Nordea, Oslo Børs Informasjon, Nordic Bond Pricing AS (NBP) og Stamdata AS.

I tillegg er det en rekke felles stabsfunksjoner innenfor konsernet som leverer tjenester til Storebrand AM, slik som HR, IT, regnskap, juridisk mv.

6.2.2 Skagen

Konkurrenter	
Navn	Markedsandel (forvaltningskapital)
████████████████████	██████
████████████████████	██████
████████████████████	██████
████████████████████	██████

[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------

Kilde: VFF Norske privatkunder 01.01.2016-31.12.2016 (se vedlegg 4)

Kunder: I likhet med Storebrand AM, er Skagens kunder innenfor segmentet fondsforvaltning for privatkunder i Norge et stort antall privatkunder, og det vil følgelig ikke være hensiktsmessig eller nødvendig å oppgi slik informasjon.

Leverandører: Skagens viktigste leverandører, målt på kostnad, er konsultentselskaper (hovedsakelig utviklere), lisensgivere (Bloomberg, Advent) og Comarch S.A., som leverer kunderapporter. Øvrige viktige leverandører er Handelsbanken og Stafonds AS. Handelsbanken er depotbank for verdipapirfondene forvaltet av Skagen. Stafonds er eier av hovedkontoret.

6.3 Verdipapirfond til norske institusjonskunder

6.3.1 Storebrand AM

Konkurrenter		Kunder	
Navn	Markedsandel (forvaltningskapital)	Navn	Andel forvaltningskapital (%)
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Kilde: VFF Norske institusjonskunder 01.01.2016-31.12.2016 (se vedlegg 5)

Leverandører: Storebrand AMs viktigste leverandører er nevnt i punkt 6.2.1. Som nevnt i punkt 5.2 preges institusjonsmarkedet av at det er et globalt marked med en rekke utenlandske aktører, slik som Morgan Stanley, Aberdeen, Goldman Sachs, BlackRock, Pimco, Fidelity, JP Morgan, Handelsbanken, SEB, Nordea mfl.

6.3.2 Skagen

Konkurrenter		Kunder	
Navn	Markedsandel (forvaltningskapital)	Navn	Andel forvaltningskapital (%)
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Kilde: VFF Norske institusjonskunder 01.01.2016-31.12.2016 (se vedlegg 5)

Leverandører: Skagens viktigste leverandører er nevnt i punkt 6.2.2.

7 REDEGJØRELSE FOR EVENTUELLE ETABLERINGSHINDRINGER I DE BERØRTE MARKEDENE

- Etableringshindringer for aktørene som ønsker adgang til de berørte markedene:

Aktører som vil drive fondsforvaltning i det norske markedet må ha nødvendig tillatelse fra Finanstilsynet. For aktører hjemmehørende i Norge innebærer dette konsesjon for selskapets virksomhet som sådan, samt tillatelse til etablering av hvert enkelt verdipapirfond selskapet skal forvalte og markedsføre.

Fondsforvaltere etablert i en annen EØS-stat, kan utøve virksomhet i Norge direkte fra sitt hjemland eller gjennom filial, etter at det er gjennomført en notifisering fra aktørens hjemlandsmyndighet til Finanstilsynet. Retten til å drive virksomhet omfatter bare virksomhet aktøren har tillatelse til fra sin hjemlandsmyndighet. På denne måten kan fondsforvaltere i en annen EØS-stat markedsføre sine verdipapirfond (UCITS-fond) i det norske markedet etter at det er gjennomført en notifisering fra fondets hjemlandsmyndigheter til Finanstilsynet. Markedsføring av verdipapirfond som ikke er UCITS-fond krever særskilt tillatelse fra Finanstilsynet. Tilsvarende gjelder fond som er etablert utenfor EØS.

- Oversikt over samlet produksjonskapasitet i de berørte markedene:

Produksjonskapasitet er ikke en relevant problemstilling i dette markedet.

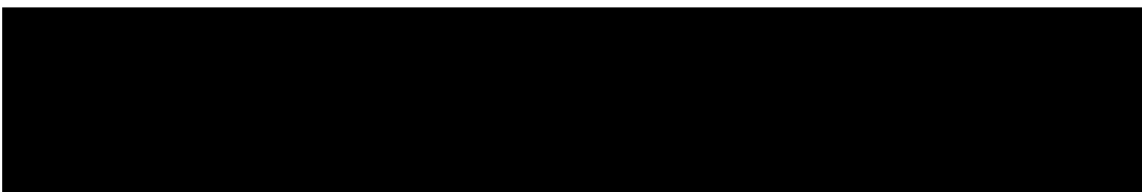
- Oversikt over nye aktører som har etablert seg i de berørte markedene de siste tre årene:

Det norske markedet preges av lite nyetablering, og basert på statistikken til VFF inntatt ovenfor i punkt 5.2.2 og 5.2.3, er det ingen endring de siste tre årene med hensyn til nye aktører. Forvaltningsselskapet SR-Forvaltning AS har de siste årene økt sin markedsandel og har etablert seg med en markedsandel på 1,25 % i privatsegmentet.

8 VERTIKALT FORBUNDNE MARKEDER

Transaksjonen gir ikke opphav til noen vertikalt berørte markeder i relasjon til konkurranseloven § 18a bokstav e) eller vertikalt overlappende markeder i relasjon til konkurranseloven § 18a bokstav f). Som nevnt ovenfor i punkt 5.3 er distribusjon av andre aktørers produkter vanlig innen fondsforvaltningsprodukter. Vi viser for øvrig til markedsbeskrivelsen i punkt 4 ovenfor.

9 EFFEKTIVITETSGEVINSTER

10 TILSYN FRA ANDRE KONKURRANSEMYNDIGHETER

Transaksjonen er underlagt krav om tilsyn fra konkurransemyndighetene i Sverige.

11 SENESTE VERSJONEN AV AVTALEN OM TRANSAKSJONEN MED VEDLEGG

Seneste versjonen av aksjekjøpsavtalen følger av vedlegg 1.

12 DE INVOLVERTE FORETAKENES SISTE ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING

Vedlagt meldingen følger årsrapporter med årsberetning og årsregnskap, for siste regnskapsår:

Vedlegg 6: Storebrand ASA, årsrapport 2016

Vedlegg 7: Storebrand Asset Management AS, årsrapport 2016

Vedlegg 8: Skagen AS, årsrapport 2016

13 KONFIDENSIALITET

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter, jf. konkurranseloven § 18b. Forslag til offentlig versjon av meldingen, hvor forretningshemmeligheter er markert med gult, og begrunnelse er vedlagt meldingen.

Vedlegg 9: Utkast til offentlig versjon av meldingen

Vedlegg 10: Begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet

Dersom Konkurransetilsynet mottar begjæring om innsyn i meldingen eller andre dokumenter i saken, ber vi om å bli underrettet.

14 AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Storebrand anser at foretakssammenslutningen ikke vil ha noen konkurransemessige virkninger i markedet. På denne bakgrunn ber vi om at Konkurransetilsynet godkjenner foretakssammenslutningen.

Dersom Konkurransetilsynet har spørsmål til meldingen, står vi til disposisjon.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Thommessen AS

Eivind J Vesterkjær

Advokat

Vedlegg